

**CPS-studiedag: Fraude:
geïntegreerde aanpak door
inspectiediensten en politie**

26-11-2015

ADV Samuelle GODIN

**Welke informatie-
uitwisseling is mogelijk
binnen de grenzen van
artikel 44 Wet Politieambt?**

ADV Samuelle GODIN

Federale politie

Directie van de politionele informatie en de ICT-middelen

Juridische dienst van de
Divisie Coördinatie

ADV Samuelle GODIN

**HET NIEUW WETTELIJK
KADER VOOR HET
POLITIONEEL
INFORMATIEBEHEER**

Artikelen 44/1 en volgende van
de wet op het politieambt

ADV Samuelle GODIN

INLEIDING

- Historiek

- Oorspronkelijk in WPA slechts 1 artikel ivm politieel informatiebeheer

- Art. 39.

Bij het vervullen van de opdrachten die hun toevertrouwd zijn, kunnen de politiediensten inlichtingen inwinnen, gegevens van persoonlijke aard verwerken en een documentatie bijhouden, meer bepaald met betrekking tot de gebeurtenissen, de groeperingen en de personen die een concreet belang vertonen voor de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie.

De in de documentatie vervatte inlichtingen moeten in rechtstreeks verband staan met de bestaansreden van het gegevensbestand en beperkt blijven tot de vereisten die eruit voortvloeien.

Deze inlichtingen kunnen slechts medegedeeld worden aan de overheden en de politiediensten evenals aan officiële inlichtingendiensten die ze voor de uitoefening van hun opdrachten nodig hebben.

5

INLEIDING

- Politiehervorming 1998: Wet GPI

- Artikelen 44/1 tot en met 44/11 WPA (11 artikelen)
- Verschillende delegaties aan de Koning
 - Nooit uitgevoerd
 - Wel pogingen:
 - » KB van 08-07-2008
 - » Voorstelling gezamenlijke Commissie BiZa en Justitie
 - » Maar kritieken: cf. art. 22 GW; ANG concept; vage omschrijvingen (bvb. bestuurlijke politie: groeperingen/personen,...)

6

INLEIDING

- Wet 18 maart 2014 betreffende het politionele informatiebeheer en tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en het Wetboek van strafvordering
 - Wijzigingen aan de WPA:
 - Artikelen 44/1 tot en met 44/11/13 (24 artikelen)
 - » Categorieën gegevensbanken + beheersregels (duidelijke uitwissings- en archiveringsstermijnen)
 - » Consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer
 - » **Uitwisseling van operationele politionele gegevens en informatie: meer mogelijkheden**
 - Wijzigingen aan de WBPL:
 - Plaats COC binnen de CBPL (uitvoerend → parlementair orgaan), maar onafhankelijk
 - Opdrachten COC blijven dezelfde als voorheen

7

INLEIDING

- Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering:
 - Invoeging artikel 646 W. Sv.
 - Doel = Geautomatiseerd actualiseren ANG op basis van gerechtelijke beslissingen
 - Verplichting van Justitie tot doorgifte binnen de 30 dagen van:
 - » Beslissingen van correctionele rechtbanken/hoven + hof van assisen
 - » Beslissingen van onderzoeksgerechten (bvb. buitenvervolginstelling)
 - » Beslissingen OM tot seponering wegens onvoldoende bezwaren of afwezigheid van inbreuk
 - Vooralsnog niet in werking getreden
 - Inwerkingtreding voorzien maximaal 3 jaar na inwerkingtreding wet (uiterlijk: 07-04-2017)

8

HUIDIG KADER WPA

– Categorieën van gegevensbanken (art. 44/2 WPA)

- Voor het eerst in de WPA een duidelijke juridische basis voor het creëren van 3 types van operationele politionele gegevensbanken:
 - Algemene Nationale Gegevensbank (ANG)
 - Basisgegevensbanken (nieuw ten opzichte van de versie van de wet vóór 18-03-2014)
 - Bijzondere gegevensbanken
- Elk type van gegevensbank heeft eigen beheersregels op het vlak van:
 - Finaliteiten
 - Entiteiten
 - Archivering/uitwissing
 - Informatie-uitwisseling met externe partners

9

HUIDIG KADER WPA

	Finaliteiten
ANG ART.16	De A.N.G. is de politionele gegevensbank die de gegevens bedoeld in artikel 44/5 en de informatie bevat die voor het geheel van de politiediensten nodig zijn om hun opdrachten uit te oefenen en die het mogelijk maakt :
1°	de personen bedoeld in artikel 44/5, §§ 1 en 3, te identificeren;
2°	de personen die toegang hebben tot de A.N.G. te identificeren;
3°	de politionele persoonsgegevens en informatie te coördineren en te kruisen;
4°	de antecedenten van bestuurlijke politie en van gerechtelijke politie op nationaal niveau te controleren;
5°	de door de politiediensten uitgevoerde controles te ondersteunen door aan te geven welke maatregelen er moeten genomen worden . – hetzij op basis van een beslissing van de bevoegde overheden van bestuurlijke of van gerechtelijke politie, – hetzij op basis van het bestaan van antecedenten van bestuurlijke of van gerechtelijke politie;
6°	de bepaling en de uitwerking van het politie- en veiligheidsbeleid te ondersteunen.

10

HUIDIG KADER WPA

	Finaliteiten
Basis GB ART.23	<p>De basisgegevensbanken zijn de politionele gegevensbanken die opgericht worden ten behoeve van het geheel van de geïntegreerde politie en die tot doel hebben</p> <p>de opdrachten van bestuurlijke en van gerechtelijke politie uit te oefenen</p> <p>door de erin vervatte persoonsgegevens en informatie te exploiteren</p> <p>en door de bevoegde overheden te informer over de uitoefening van deze opdrachten.</p> <p>+rechtsstreeks toegankelijk voor de eenheid aan de basis+coord.eenheid</p>

11

HUIDIG KADER WPA

	Finaliteiten
Bijzondere GB ART.23	<p>In uitzonderlijke omstandigheden en voor de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie kunnen de korpsschefs voor de lokale politie en de directeurs voor de federale politie, voor bijzondere behoeften, bijzondere gegevensbanken oprichten waarvan zij de verantwoordelijke voor de verwerking zijn.</p> <p>De oprichting van een bijzondere gegevensbank wordt door minstens een van de volgende bijzondere behoeften verantwoord :</p> <p>a) de noodzaak om persoonsgegevens en informatie te classificeren in de zin van de wet van 11 december 1998 (...)</p> <p>b) de technische of functionele onmogelijkheid om de A.N.G. te voeden met alle of een gedeelte van de in deze gegevensbanken verwerkte persoonsgegevens en informatie;</p> <p>c) het niet ter zake dienend of overmatige karakter van de centralisering van alle of een gedeelte van de persoonsgegevens of de informatie in de A.N.G., (...).</p>

12

HUIDIG KADER WPA

– Entiteiten inzake gerechtelijke politie:

1° de gegevens met betrekking tot de verdachten van een strafbaar feit en de veroordeelde personen;

2° de gegevens met betrekking tot de daders en verdachten van een door de politie vastgestelde administratief gesanctioneerde inbreuk;

3° de gegevens met betrekking tot de personen die op verdachte wijze overleden zijn;

4° de gegevens met betrekking tot de vermiste personen;

5° de gegevens met betrekking tot de ontsnapte personen of de personen die gepoogd hebben te ontsnappen;

6° de gegevens met betrekking tot de strafuitvoering en de strafuitvoeringsmodaliteiten;

7° de gegevens met betrekking tot de getuigen van een strafbaar feit;

8° de gegevens met betrekking tot de personen bedoeld in artikel 102, 1° tot 3°, van het Wetboek van strafvordering (beschermde getuigen, bloed- of aanverwanten);

9° de gegevens met betrekking tot de slachtoffers van een strafbaar feit.

13

Bewaartermijnen/Archiveringstermijnen van de gegevens in de ANG – gerechtelijke politie

Veroordeling	1 jaar daarna gearhiveerd			
Wanbedrijf of misdaad	10 (wanbedrijf) / en 30 (misdad) jaar na de registratie	+ Verlenging in geval van een nieuw wanbedrijf of een nieuwe misdaad ◊ zolang als de bewaartermijn voor het nieuwe feit		Uitzonderingen: bewaring gedurende 5 jaar voor zachte info Na deze termijnen: archivering (beperkte toegang – zie art. 44/10, §2)
		+ Schorsing van de termijn gedurende de periode van gevangenneming of de veiligheidsmaatregel van minstens 5 jaar		
		Geen archivering (maar ≠ schorsing of verlenging) ◊	Zolang het politieel onderzoek niet gesloten is Zolang er een te nemen maatregel is	
Verdacht overlijden	Geen archivering zolang het onderzoek open is			
Verdwijningen	5 jaar vanaf het ogenblik dat de persoon teruggevonden werd			
Ontsnappingsen	10 jaar de poging of aanhouding		Geen archivering zolang er een te nemen maatregel is	
Getuigen, beschermde getuigen, slachtoffers	10 jaar na registratie van het laatste feit			

HUIDIG KADER WPA

- Consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 44/3 WPA)
 - Elke lokale politiezone en elke directie van de federale politie
 - die operationele politionele persoonsgegevens en informatie verwerkt
 - Waarom?
 - Nationale et internationale verplichting
 - Wie?
 - Eén of meerdere personen in functie van hun specifieke kennis (persoonlijke levenssfeer, veiligheid, functionele/technische)
 - Deze consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan zijn functies uitoefenen voor verschillende lokale politiezones of voor verschillende directies van de federale politie
 - Bevoegdheden
 - Adviseren; Opstellen, toepassen en bijwerken veiligheidsbeleid; contactpunt CBPL

15

HUIDIG KADER WPA

Ook aan de externe partners met wie de politie informatie uitwisselt zal gevraagd worden om een consulent voor de veiligheid en voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer aan te stellen (via protocolakkoorden)

→ Bescherming van de politionele gegevens en informatie

16

HUIDIG KADER WPA

- Informatie-uitwisseling (artt. 44/11/4 tot en met 44/11/13)
 - Meer mogelijkheden t.o.v. wet vóór 18-03-2014
 - Vroeger enkel:
 - » Controleorganen
 - » Overheden
 - » Internationale politiesamenwerking
 - Nu ook: uitwisseling van operationele politionele gegevens en informatie binnen de strafrechts- en veiligheidsketen
 - **Uitwisseling = in twee richtingen (wederkerigheidsprincipe)**
 - De partners van de strafrechts- en veiligheidsketen aan wie de operationele politionele gegevens en informatie meegedeeld mogen worden en de modaliteiten van deze mededelingen;
 - De communicatie door deze partners aan de politiediensten van gegevens komende van de partners van de gerechtelijke- en veiligheidsketen
 - Ingeschreven in de wet: art. 44/11/9, §4, niet de modaliteiten
 - » Geval per geval te onderhandelen (**protocolakkoorden**)

17

HUIDIG KADER WPA

- Informatie-uitwisseling vanuit politie: begrip ‘mededeling’
- **3 types van ‘mededeling’**
 - **Overmaking operationele politionele gegevens (PUSH)**
 - **Rechtstreekse toegang tot ANG (PULL)**
 - **Rechtstreekse bevraging van de ANG (PULL)**

18

HUIDIG KADER WPA

De wet maakt een verschil tussen de **PUSH** van de gegevens (“mededeling /overmaking”) en de **PULL** (rechtstreekse bevraging of rechtstreekse toegang)

PUSH van de gegevens mogelijk voor al de categorieën van gegevensbanken voor al de in de wet opgesomde partners. Gezien de mogelijkheid tot nazicht van de “need to know” van de aanvrager + contextualisering antwoord

PULL van gegevens enkel voor de ANG gezien enkel de ANG gevalideerde gegevens bevat

19

HUIDIG KADER WPA

(1) De MEDEDELING/OVERMAKING van gegevens

- Communicatiemiddelen niet gespecificeerd
- Slaat op alle operationele politionele gegevens (ANG, basisgegevensbanken,...)

20

Mededeling van de gegevens/overmaking van de gegevens (Push)	
oVoor wie?	oFormaliteiten ?
Aan de overheden van bestuurlijke en gerechtelijke politie	Nihil
Aan de controleorganen *Comité P en zijn dienst Enquêtes *Comité I en zijn dienst Enquêtes *Controleorgaan +OCAD	Nihil
de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	Richtlijnen van de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie
*Buitenlandse politiediensten *de internationale organisaties voor gerechtelijke en politionele samenwerking *de internationale rechtshandhavingdiensten	Internationale rechtsregel die België verbindt of zoals bedoeld in art 21 en 22 van WBPL

oVoor wie ?	oFormaliteiten ?
Cel voor Financiële Informatieverwerking	Richtlijnen van de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie
Dienst Vreemdelingenzaken	
de onderzoeks- en opsporingsdiensten van de Algemene Administratie der douane en accijnzen.	
Belgische openbare overheden, publieke organen of instellingen of instellingen van openbaar nut die door de wet belast zijn met de toepassing van de strafwet of die wettelijke verplichtingen inzake de openbare veiligheid hebben	Advies COC + (indien herhaalde of volumineuze mededeling) → protocolakkoord

HUIDIG KADER WPA

(2) De RECHTSTREEKSE TOEGANG tot gegevens

- Betreft enkel de ANG
- Slaat op **alle** operationele gegevens en informatie geregistreerd in de ANG
- Geautomatiseerde aansluiting
- Mogelijkheid tot het verkrijgen van een rechtstreekse toegang voor de inspectiediensten is niet voorzien

23

HUIDIG KADER WPA

Rechtstreekse toegang

o Voor wie ?	o Formaliteiten ?
Aan de overheden van bestuurlijke en gerechtelijke politie	KB beraadslaagd in Ministerraad
Aan de controleorganen (Comité P en zijn dienst Enquêtes, Comité I en zijn dienst Enquêtes, aan het controleorgaan op de politionele informatie)	
Aan het OCAD	
*Buitenlandse politiediensten *de internationale organisaties voor gerechtelijke en politionele samenwerking *de internationale rechtshandhavingdiensten	Internationale rechtsregel die België verbindt

HUIDIG KADER WPA

(3) De RECHTSTREEKSE BEVRAGING van gegevens

- Systeem HIT/NO HIT
- Via webservices
- Slaat op **bepaalde** operationele gegevens en informatie geregistreerd in de ANG
 - A la carte op basis van de NEED TO KNOW

25

Rechtstreekse bevraging

o Voor wie ?	o Formaliteiten ?
de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	KB beraadslaagd in Ministerraad
Cel voor financiële informatieverwerking	
Dienst vreemdelingenzaken	
de onderzoeks- en opsporingsdiensten van de Algemene Administratie der douane en accijnzen.	
Belgische openbare overheden, publieke organen of instellingen of instellingen van openbaar nut die door de wet belast zijn met de toepassing van de strafwet of die wettelijke verplichtingen inzake de openbare veiligheid hebben	
*Buitenlandse politiediensten, *de internationale organisaties voor gerechtelijke en politionele samenwerking *de internationale rechtshandavingsdiensten	Internationale rechtsregel die België verbindt

HUIDIG KADER WPA

→ Rechtstreekse bevraging vereist KB

→ Minimale inhoud (art. 44/11/12):

- § 2. De nadere regels van de rechtstreekse bevraging of van de rechtstreekse toegang, bedoeld in dit artikel hebben minstens betrekking op :
- de **behoefte om te kennen**;
 - de **categorieën van personeelsleden** die op basis van de uitoefening van hun opdrachten over een rechtstreekse toegang beschikken of over een mogelijkheid beschikken om de A.N.G. rechtstreeks te bevragen;
 - de **geautomatiseerde verwerkingen die uitgevoerd worden op basis van de gegevens en informatie van de A.N.G.**;
 - de **verplichting tot naleving van het beroepsgeheim** door alle personen die rechtstreeks of onrechtstreeks kennis nemen van de gegevens en informatie van de A.N.G.;
 - de **veiligheidsmaatregelen**, waaronder :
 - de beveiliging van de gebouwen en netwerken;
 - de **verplichting om alle transacties op te lijsten en deze opgelijste gegevens gedurende minimaal tien jaar te bewaren**;
 - de **verplichting om voorafgaand aan het verkrijgen van de rechtstreekse toegang of het recht op rechtstreekse bevraging een opleiding te volgen**

27

ILP

- Nieuw wettelijk kader opent de mogelijkheid om gegevens uit te wisselen met de strafrechts- en veiligheidspartners ;
- Deze partners kunnen op een geautomatiseerde wijze gegevens van de ANG bekomen
- Deze automatisering van de bevraging maakt het mogelijk om de bevraging te gebruiken voor politionele doeleinden, zelf is de oorspronkelijke bevraging beperkt (partners= bron van informatie)
 - Gebruik van de bevraging om checks te doen in internationale politionele databank
 - Pushen van bepaalde te nemen maatregelen

HUIDIG KADER WPA

- Inwerkingtreding van de wet (art. 57 wet 18-03-2014):
07-04-2014 voor het merendeel van de bepalingen, maar er zijn 2 uitzonderingscategorieën:
 - Treedt in werking **ten laatste 2 jaar** na publicatie van de wet:
 - Automatische archivering van de gegevens van de ANG
 - Uitwissing van de gegevens in de basisgegevensbanken
 - Creatie van de entiteit 'slachtoffer' in de ANG
 - Treedt in werking **ten laatste 3 jaar** na publicatie van de wet:
 - De bijwerking van de gegevens van de ANG op basis van de gerechtelijke beslissingen.

29

UITWISSELING INFO TUSSEN POLITIE EN INSPECTIEDIENSTEN

– CONCLUSIES:

- Uitwisseling van politionele informatie mogelijk obv
 - Rechtstreekse bevraging (PULL)
 - » Op basis van de NEED TO KNOW van de bestemming
 - » KB vereist
 - Mededeling van de informatie (PUSH)
 - » Advies COC vereist
 - » + protocolakkoord vereist (indien mededeling herhaaldelijk of volumineus)
- Wederkerigheidsprincipe
 - Modaliteiten in protocolakkoord
- Aanstelling consultant voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

30

UITWISSELING INFO TUSSEN POLITIE EN INSPECTIEDIENSTEN

– CONCLUSIES (2):

- Externe partners krijgen een 'read only' tot de ANG maar nog geen recht om zelf informatie te registreren
- COC bevoegd voor de operationele politionele informatie en de informatieflexen, maar niet voor het geheel van externe partners
- Geen opening in de wetgevingen van onze partners om een HIT/ NO HIT te krijgen over hun informatie
- Beroep van de Liga voor mensenrechten tegen de wet van 18-03-2014 (Grondwettelijk Hof)

31

Vragen?

Bedankt

